

LOGOAREN BIKAINTRASUNA

Gure arimaren alderik nobleena intelectoa da, zeren intelectoaren bitartez egia bera ikutu egiten baitugu hainbatetan, eta orduan gure logika Logo dibinoaren partaide ere bada, eta horregatik, gure ekonomia saneatuz gero, gure jardunik nobleena egia bilatzea da, filosofiaren jorratzea.

Ez al da filosofia jorratzea baita testimonio historikorik fida-garrietan ere begiak ipintzea? Oraingoan ekarriko dut, muestra gisa, san Pauloren gutun bat, galaziarrei idatzia, eta euskaraz ez dut nahi ematerik pixka bat nahasia delako testua (purismo larregi dago euskalgintzan), eta nahiago izan dut gaztelaniazko testua, Jerusalemeko Bibliatik hartua, hara hemen: “ ! Oh insensatos galatas ; ¿Quien os fascino a vosotros, a cuyos ojos fue presentado Jesucristo crucificado ? Quiero saber de vosotros una sola cosa : ¿recibisteis el Espiritu por las obras de la ley o por la fe en la predicacion? ¿Tan insensatos sois? Comenzando por espirtu , ¿terminais ahora en carne? ¿Habeis pasado en vano por tales experiencias? !Pues bien en vano seria; El que os otorga ,pues, el Espiritu y obra milagros entre vosotros, ¿lo hace porque observais la ley o porque tenéis fe en la predicacion? “. Hara hor argi eta garbi mintzatze molde bat, eta ni ados nago Paulorekin honetan, Espiritua jasotzearekin batera mirakuluak ikusi zituzten galaziar haiek, eta hortik fedea hastea. Eta behin baino gehiagotan erran du dan bezala oso garrantzitsuak dira fenomeno sobrenaturalak, oraingoan mirariak, Errebelazioaren historian, izan ere, batera

datoz Errebelazioarekin, eta signoak dira, signifikadu bat dutenak: fedea ondo oinarritzea. Eta nik signoen estudioan baditut hastapen batzuk eginak, eta ez badut ezer holakorik ikusi inoiz sinesten dut fidagarriak direlako testimonioak, eta ez faltsuak. Bekatu handia litzateke judeokristau batentzat gezurrik erratea, jakina den legez. Eta filosofia jorratuz hara non ni katoliko bihurtua.

Erraten da Jainkoa inasiblea dela, baina aldi berean eza-gutzen dugu Aste Santuan, gogoratzen dena urtero, Jesusen pasioa eta heriotza eta berpiztea hirugarren egunean, sakrifizio definitiboa san Pauloren hitzetan. Eta Jesusek erran zuen ezen Bera janez lortzen ahal dela bakarrik betiko bizitza eta paradisua. Eta askok ez zuten ulertzen hori eta utzi zioten Hiri jarraitzeari. Baina grekeraz dago idatzia san Juanen ebanjelioa, eta bertan afirmatzen da nola Jesus den Jainkoaren Verboa, grekeraz Logoa. Eta nik aspaldidanik darabilt buruan halako metafora bezalako bat esplikatzeko ahal duena, ahalik eta gehien, zer den Jainkoaren Logoa jatea. Handik elikatzea. Eta hori lortzen ahal da pentsatuz gure intelectoa dela, logika zuzen erabiliz, egiak antzematean elikatzen dena Logoaz, Jainkoaren Logoaz. Logikazko liburua bezalako da logoa, mundu guztiak erabil dezake, eta aprobetxatu molde diferentean bakoitzak, eta horregatik logika tratatua ez da zahartzen ez desagertzen, lehen egunean bezain bizi-bizi dirau. Agian profesoreak sufritu egingo du alumnoen hanka-sartzeekin, erroreekin eta falazia-bideekin, maisu ona bada hori ezinbestekoa zaio, baina liburuak tratatzen duen “materia” inasiblea da. Eta hori gertatzen da filosofiako estudianteeekin.

Perspektiba horretatik begiratuta Jesusek ez zuen juiziorik gabe hitz egin Bere gorputza jateaz ziharduelarik. Erraten ere zuen hau: belarriak dituenak aditzeko adi beza.

Eukaristiak egiarendako gogoia pizten du nire baitan, eta eskakizun andana bat ere egiten ditut orduan, azken garai ho-

netan abandonatu egiten naizen arren, Berak nik baino hobeto baitaki zer behar dudan.

Komentario hau filosofiatik egina dago, baina egiaz nik ez dut konprenitzen, mundu honetako begi materialistekin, nire erlijioaren funtsa, sobrenaturala lehenetsiz. Gaur bertan ebanjelioan Jesusek talioneko legearen kontra hitz egiten du, eta ez gogortze aldera, alderantziz baizik, bigundu egiten du legea sakrifizioraino, norberaren buruaren sakrifizioraino. Badirudi Jesusen jarraitzaileak lege naturalen kontra jardun behar duela, justu logika mundanalak agintzen duenaren kontrarioa egin behar du, baina lege naturalaren kontrarioa baino diferente erran beharko genuke (jakinduria sobrenaturala baita proposatzen zaiguna, jakinduria mundalana baino goragokoa, eta horregatik jakinduria mundanala bere barnean konprenitzen du). Eta nik ez dut konprenitzen nola halako signoak egin dituen baten naturalezak ezagutu zuen halako heriotza. Inork ez zuen konprenitzen, jakinduria mundanala dugunok ez dugu konprenitzen erlijio judeo-kristauaren funtsa, eta jakina den moduan gutxi izaten dira jarraitzen dutenak azkeneraino, suizidioa baino martirioa delako, eta oso mingarria norberaren ego mundanalarendako. Ez gara askatzen gure ego mundanalatik, eta ez dugu ikusten hobe espero behar dugula.

Egia ere bada, nola izan edo ez izan jakinduria mundanala, denok gaude bideratuak heriotzara, eta erlijio judeo-kristauaren jarraitzailea jakinduria mundanaletik konprenitzen dena, ezerezera igarotzea, ez da hala konprenitzen jakinduria kristautik. Azkenik denok jarraitzen diogu Jesusi, baina bizirik gaudelarik jarraitu behar diogu, astutoki geure burua sakrifikatuz, soilik holaxe egiten ahal da mundu hau humanoagoa, eta soilik holaxe lortzen ahal da salbazio definitiboa, ez da goena mundu, kosmos, honetan.

Egia da Jesusen jarraitzaile moderno egiteak pixka bat lehen momentuetan nahastea dakarrela, dena aldrebes balego

bezala baita itxura batean, aldrebes baino diferentea dela erran beharko genuke, hobe, guk ez dugulako erlijio kristaua sinplifikatzen Shopenhauerren moduan, adibidez, baina ni nago ezen kristauok, geure barneko psikologian, ez garela diferente besteekin konparatuta, eta denok daukagu geure buruan hoberenaren, onenaren eta ederrenaren aldeko halako joera noblea, eta kristauok Jesus topatu dugu nobleena, alderik ere ezin daiteke neurtu bigarrenarekin, permititzen bazait txapelketa bezala aurkeztea eredu egokiaren bilatzea, eta horregatik funtsean ez gara dekadente, Nietzsche filosofo antikristauak aurpegiratzen zigun legez. Jakinduria sobrenaturalak, goragokoa denez gero, bere baitan konprenitzen ditu beste guztiak, mundanala ere, bistan dago, eta Nietscheren filosofia jakinduria mundanal molde bat baizik ez da.

Nola gu ez garen misterio kristauak ulertzera iristen, gure joera behinena gehienetan, ia ohartu gabe, jakinduria mundanalarri jarraitzea izaten da, horretara Jesusen bidea utziz, eta hara non datorkigun beste misterio bat gure salbamenerako aproposa, Jainkoaren errukia da hainbestearino handia ezen inork ez baitu konprenitzen, ezta aingeruek ere, eta ni ere hor babesten naiz: Jesus erruki zaitez nitaz. Zer erran nezake nire alde?, bada nire izkribuetan, beste gai batzuk ikutu baditut ere, batez ere nire fedea arrazonatu dudala, eta makur asko egin baditut ere (oraindik ez dut amaitu filosofiako karrera), interesantea iruditu zait nire lana, eta horregatik, makur eta guzti, hor ibili naiz saiaturen publikatzeko, besteei transmititzeko nire fedebidea. Eta hori guzti hori euskaraz, eredu inperialistari eredu internazionalista oposatzen diodalako (interesante dena lingua franca nagusira itzuli daiteke), iruditzen baitzait etikoki askoz aurreratuago (zentzu horretan iruditzen zait berba egin duela aita santuak Corean erran duelarik ezen bere tradizioak mantentzen dituen herria herri jakintsua dela). Hori diot nik nire defentsan.

Hara hemen aita santu Frantziskoren esan bat “Evangelii gaudium” exortazioan: “aun las personas que pueden ser cuestionadas por sus errores, tienen algo que aportar que no debe perderse”. Nik esan horretan neure burua ikusi dut erre-presentatua, eta Jesusi berriro eskatzen diot erruki dadila nitaz. Suspentsorik ez dut nahi, notablerik ere ez dut uste merezi dudarik, ahaleginagatik aprobatu kaskar bat (maria bat balitz bezala), eta zerura.

Roman Garmendia